

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
«_____» _____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДИРИГУВАННЯ**

для студентів
спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
спеціалізації «Середня освіта» (Музичне мистецтво)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Київ – 2019 р.

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	Р 365/19
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«_____»	20__ р.

1

Розробники: Нижник Тетяна Михайлівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу, Макарова Тетяна Олексіївна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв
Протокол від 09.01. 2019 року № 13.

Завідувач кафедри _____ (Ю.В. Мережко)
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____. 2019 р.
Заступник директора _____ (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол
№__

(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол
№__

(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол
№__

(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол
№__

(підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
«Диригування»				
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>1 / 30</i>			
Курс	<i>II</i>		<i>II</i>	
Семестр	<i>3</i>	<i>4</i>	-	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	-	<i>1</i>	-	-
Обсяг кредитів	-	<i>1</i>	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	-	<i>30</i>	-	-
Аудиторні	-	<i>18</i>	-	-
Модульний контроль	-	<i>2</i>	-	-
Семестровий контроль	-	-	-	-
Самостійна робота	-	<i>10</i>	-	-
Форма семестрового контролю	-	-	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма з дисципліни «Диригування» з нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою академічного та естрадного вокалу на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для денної форми навчання галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», спеціалізації «Середня освіта» (Музичне мистецтво).

Робочу навчальну програму укладено за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент першого бакалаврського рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, необхідне методичне забезпечення, складові та системи оцінювання досягнень студентів.

Зміст програми відображає державні пріоритети стосовно освіти вищого навчального закладу, ґрунтується на досягненнях хорознавської науки, методики диригування і керування хором, відповідає базовим вимогам шкільної освіти.

В сучасному українському суспільстві роль музичної освіти полягає в духовному розвитку народу, відображенні національної самосвідомості.

Хоровий спів є найбільш вагомою формою масової музичної освіти і музично-естетичного виховання молоді, важливим засобом формування її загальної культури та духовності. Тому в системі музично-педагогічної підготовки фахівців-вчителів музичного мистецтва «Диригування» займає одне з важливих і провідних місць.

Метою курсу є підготовка студентів до самостійної роботи, розвиток виконавської майстерності та формування на індивідуальних заняттях основних знань, умінь та навичок управління хором співом.

Курс хорового диригування охоплює широке коло видів діяльності у сфері хорового виконавства: засвоєння та гра хорової партитури, спів хорових партій, аналітичний розбір твору, диригування, створення виконавської концепції, моделювання хорового звучання, методи управління хором колективом, комунікативне спілкування.

Завдання навчальної дисципліни:

- виховання у студентів любові до пісенного, хорового мистецтва як важливого елемента загальної музичної культури;

- розвиток майбутнього фахівця як особистості: виховання національної свідомості, інтересу до педагогічної діяльності й звички до самостійної роботи;
- володіння основними техніками диригування: постановка диригентського апарату (положення корпусу, ніг, голови, рук, роль міміки), три моменти вступу (увага, дихання, вступ), поняття афтакту, підготовчі вправи до тактування, фіксуєча грань – крапка, визначення функцій правої та лівої руки, основні принципи та характер диригентських рухів;
- опанування системою необхідних методичних прийомів вивчення та засвоєння хорового твору;
- формування уміння використовувати навички виконавської інтерпретації адекватності диригентського жесту у досягненні художньої виразності;
- засвоєння студентами методичних основ роботи над пісенним репертуаром загальноосвітньої школи;
- формування готовності вирішувати питання добору та інтерпретування дидактично доцільних зразків національного та зарубіжного музичного мистецтва.

3. Результати навчання за дисципліною.

- виховання у студентів любові до пісенного, хорового мистецтва як важливого елемента загальної музичної культури;
- розвиток майбутнього фахівця як особистості: виховання національної свідомості, інтересу до педагогічної діяльності й звички до самостійної роботи;
- володіння основними техніками диригування: постановка диригентського апарату (положення корпусу, ніг, голови, рук, роль міміки), три моменти вступу (увага, дихання, вступ), поняття афтакту, підготовчі вправи до тактування, фіксуєча грань – крапка, визначення функцій правої та лівої руки, основні принципи та характер диригентських рухів;
- опанування системою необхідних методичних прийомів вивчення та засвоєння хорового твору;
- формування уміння використовувати навички виконавської інтерпретації адекватності диригентського жесту у досягненні художньої виразності;
- засвоєння студентами методичних основ роботи над пісенним репертуаром загальноосвітньої школи;

- формування готовності вирішувати питання добору та інтерпретування дидактично доцільних зразків національного та зарубіжного музичного мистецтва.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт							
		Аудиторна:					Модульний контроль	Самостійна	Семестровий
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні			
Модуль I. Змістовий модуль 1 (II курс, IV семестр)									
Удосконалення техніки диригування									
Тема 1. Диригування у розмірі 3/4, 4/4, 2/4, 6/8 Звуковедення <i>legato</i> , <i>non-legato</i> , <i>staccato</i>	10				6			4	
Тема 2 Виконання пісенного репертуару (3-4 клас). Аналіз характерних рис хорових творів, визначення засобів музичної виразності.	8				6			2	
Тема 3. Розвиток виконавських навичок та вмінь самостійної роботи над хоровим репертуаром.	10				6			4	
Модульний контроль	2						2		

Разом	30				18		2	10	
Підготовка та проходження контрольних заходів	-								
Усього	30				18		2	10	

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1 (II курс, IV семестр)

Удосконалення техніки диригування

Тема 1. Диригування у розмірі 3/4, 4/4, 2/4, 6/8. Звуковедення *legato, non-legato, staccato*.

Поглиблення знань та вдосконалення вмінь диригування. Звуковедення *legato, non-legato, staccato*. Диригування у розмірі 6/8. Аналіз характерних рис хорових творів, визначення засобів музичної виразності.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 4

Додаткові ресурси: 4

Тема 2. Виконання пісенного репертуару (3-4) клас ЗОШ. Аналіз характерних рис хорових творів, визначення засобів музичної виразності.

Удосконалення комплексу знань, умінь та навичок для практичної роботи з хором. Розвиток виконавських навичок та навичок самостійної роботи над пісенним репертуаром.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові ресурси: 1, 5, 8

Тема 3. Розвиток виконавських навичок та вмінь самостійної роботи над хоровим репертуаром.

Використання диригентської техніки в усій її різноманітності для втілення конкретного художнього образу твору.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 5

Додаткові ресурси: 6, 7, 8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль І. Змістовий модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій			
Відвідування семінарських занять			
Відвідування практичних (лабораторних) занять	1	18	18
Робота на семінарському занятті			
Робота на практичному (лабораторному) занятті	10	18	180
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)			
Виконання завдань до самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної роботи	25	2	50
Разом			273
Максимальна кількість балів: 273			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота передбачає: вивчення фахової літератури з питань диригентської і хорознавської підготовки; ознайомлення з новими творами вітчизняної та зарубіжної музичної культури; вивчення хорових творів шкільного репертуару; гру хорових партитур; спів партій.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
Модуль I. Змістовий модуль 1 (II курс, IV семестр)			
1.	Виконання пісенного репертуару за 3-4 клас ЗОШ.	2	5
2.	Методи вивчення хорового твору.	2	5
3.	Підготовка до практичної діяльності.	2	5
4.	Виконання пісень шкільного репертуару.	2	5
5.	Оволодіння навичками показу рухливих нюансів.	2	5
Разом за змістовим модулем 1		10	25

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь.

–

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль – IV семестр. Проводиться у формі підсумкового заняття, що передбачає:

- диригування двох творів: а cappella та з супроводом напам'ять (різних за характером);
- спів голосів по горизонталі твору а cappella (по нотах);

- гра дитячої пісні з пісенного репертуару загальноосвітньої школи за 3-4 клас (по нотах);

Критерії оцінювання	Бали
Демонстрування вивченого музичного матеріалу відповідно до визначених обсягів та завдань	5
Засвідчення розвитку вокально-технічних можливостей	5
Демонстрування художньо-виконавських навичок	5
Намагання максимально переконливо донести зміст виконуваних творів навчального вокально-хорового репертуару до слухачів	5
Креативні підходи у роботі з твором вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку	5
Усього	25
Максимальна кількість балів: 50	

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форми семестрового контролю робочим навчальним планом - не передбачено.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модулі	Модуль I																	
Назва змістового модуля	Змістовий модуль 1. Удосконалення техніки диригування																	
Кількість балів за модуль	273																	
Теми	1						2						3					
Години	10						8						10					
Теми лабораторних занять (відв. - 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. - 10 б.) – 18*11= 198 б.	Т 1.	Т 1.	Т 1.	Т 1.	Т 1.	Т 1.	Т 2.	Т 2.	Т 2.	Т 2.	Т 2.	Т 2.	Т 3.	Т 3.	Т 3.	Т 3.	Т 3.	Т 3.
Самостійна робота – 25 б.	Т 1. 5б.				Т 2. 5б.				Т 3. 5б.				Т 4. 5б.				Т 5. 5б.	
Види поточного контролю – 50 б.	25 *2 = 50																	
Підсумковий контроль	-																	
Усього	273																	

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові):

1. Бібліотека хормейстера. - Випуск 2./Упорядник Моравський П. - К.: Музична Україна, 1978.
2. Воробкевич С. Хорові твори. - К.: Музична Україна, 1996.
3. Збірка пісень «Любимо землю свою»./Упорядник Красотіна Є., Рюміна К., Левіт Ю. - К.: Музична Україна, 1976.
4. Збірка пісень. /Упорядник Копилова Т., - К.: Музична Україна, 1987.
5. Кушніренко А. Українські візерунки. Збірка обробок укр. нар. пісень для хору без супроводу. - К.: Музична Україна, 1988.
6. Курс чтения хоровых партитур. Часть I, II./Составитель Полтавцев Й., Светозаров М. - М.:Музыка, 1963, 1965.

7. Лисенко М. Вибрані хорві твори. - К.: Державне видавництво муз. культури, 1962.
8. Леонтович М. Духовні твори./Упорядник Щербаков В. - К.: Музична Україна, 1993.
9. Леонтович М. Духовні твори./Упорядник Вериківський М. - К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і муз. літератури, 1980.
10. Співає хор «Щедрик»./Упорядник Сабліна І. - К.: Музична Україна, 1990.
11. Співає хор дитячої музичної школи./Упорядник Павловський Й. - К.: Музична Україна, 1981.
12. Свято хору./ Упорядник Виноградова С. - К.: Музична Україна, 1990.
13. Тори з репертуару хору українського радіо «В ефірі – пісня»./Упорядник Тараненко Ю. - К.: Мистецтво, 1968.
14. Хоровой класс./Составитель Попон В., Халабузарь П. - М.: Советский композитор, 1988.
15. Хрестоматія по дирижированию./Составитель Баранов Б. - М.: Музыка, 1967.

Додаткові:

1. Хрестоматія по дирижированию хором.- Выпуск - 1,2,3,4./Составитель Красотина Е., Рюмина К., Левит Ю. - М.: Музыка, 1972, 1976, 1979, 1982.
2. Хрестоматія по чению хоровых партитур./Составитель Шелков Н. - Ленинград: Государственное учебно-педагогическое издательство, 1963.
3. Хрестоматія по дирижированию. Выпуск 1. Хоровые произведения. Зарубежная хоровая музыка XIX – XX веков для хора без сопровождения./Составитель Птица К., Куликов Б. - М.: Музыка, 1969.
4. Хрестоматія з хорового диригування./Упорядник Коломієць А. - К.: Музична Україна, 1971.
5. Фільц Б. Від зими до зими. - К.: Музична Україна, 1985.
6. Чесноков П. Хоровые произведения./Составитель Лебедева Н. - М.: Музыка, 1985.
7. Артемій Ведель. Духовні твори./Упорядкування М.Гобдича і Т.Гусарчук. - К.: Бібліотека хору «Київ», 2007.
8. Бортнянский Д.С. 35 духовных концертов на 4 голоса. / Подготовка текстов статья Л.Григорьева. Т.1.-2. - М.: Изд. дом «Композитор», 2003.